

Podłogi i posadzki.

Posadzki zewnętrzne – w podcieniach arkad wejścia głównego posadzka cementowa, szlifowana, wokół obiektu współczesne płytki betonowe.

Posadzki wewnętrzne: w piwnicach posadzka cementowa zatarta na gładko, w części pomieszczeń i korytarzach posadzka lastryko w części wtórne posadzki ceramiczne /sanitariaty, kuchnie, zmywalnie/.

Obecnie w pomieszczeniach piwnic posadzki lastrykowe, w części wtórne cementowe i okładzina z płytek ceramicznych. W pomieszczeniach gospodarczych, socjalnych i kuchennych posadzki ze współczesnych płytek ceramicznych na podłożu betonowym.

Na poziomie parteru w pomieszczeniach ogólnodostępnych posadzka lastryko szlifowana, malowana. W przejściach klatek schodowych posadzki lastrykowe oraz w części wykładane blachą stalową ryflowaną i tłoczoną. Na podestach antresol oraz w przejściach komunikacyjnych podłogi z blachy stalowej.

W świetlicy i innych pomieszczeniach ogólnodostępnych w ryzalicie północno – wschodnim współczesna podłoga drewniana z desek, także okładzina linoleum, w części współczesne panele podłogowe, w łazni dla więźniów oraz pomieszczeniach pomocniczych posadzka z płytek ceramicznych.

W celach odosobnienia parteru i pięter podłogi z desek, w części pomieszczeń z podłogi z desek kryte linoleum lub w części płytki. W łączniku między budynkami penitencjarnym, a budynkiem administracyjnym podłogi panelowe oraz w korytarzu posadzka ceramiczna.

Na poziomie poddasza pierwotnie podłogi drewniane, obecnie w części drewniane z desek, w części cementowe.

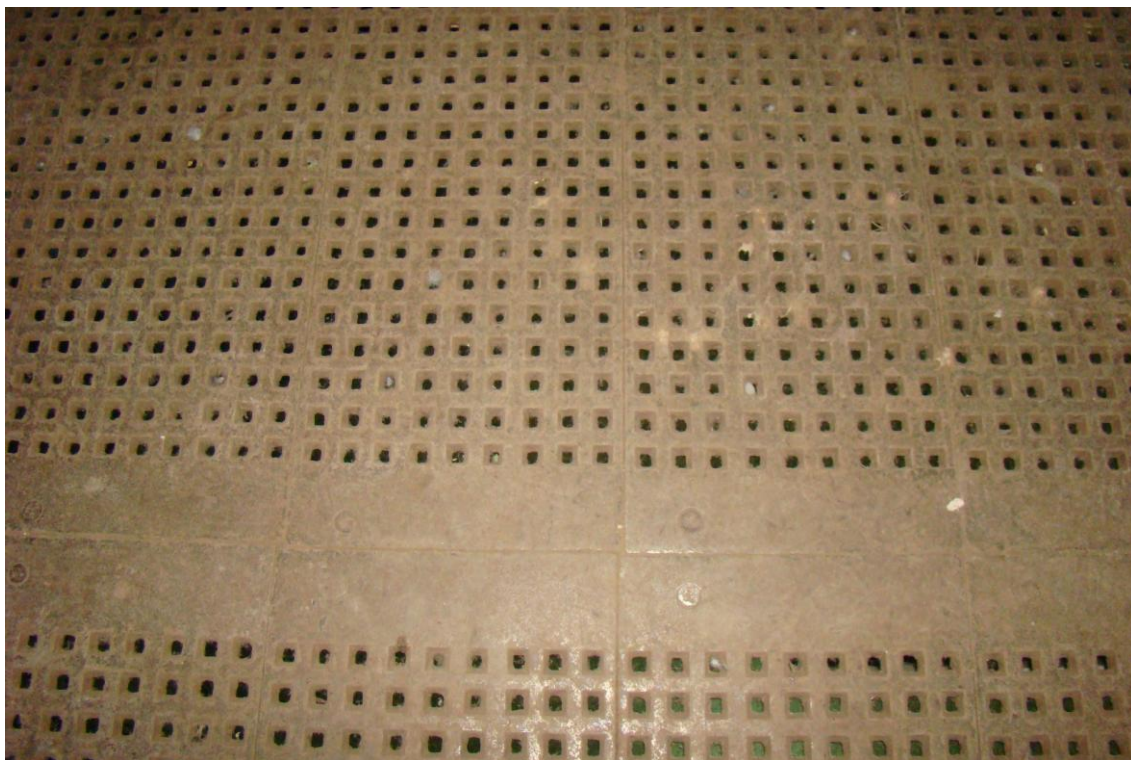
Stan zachowania.

Posadzki i podłogi oryginalne w części zachowane /np. posadzki lastryko w salach ogólnodostępnych, drewniane pod wtórnymi warstwami podłóg/. Posadzki wtórne jak również w części wymienione w trakcie kolejnych remontów podłogi drewniane na posadzki cementowe w stanie zadawalającym. Elementy stalowe podłóg i antresol z licznymi śladami korozji.

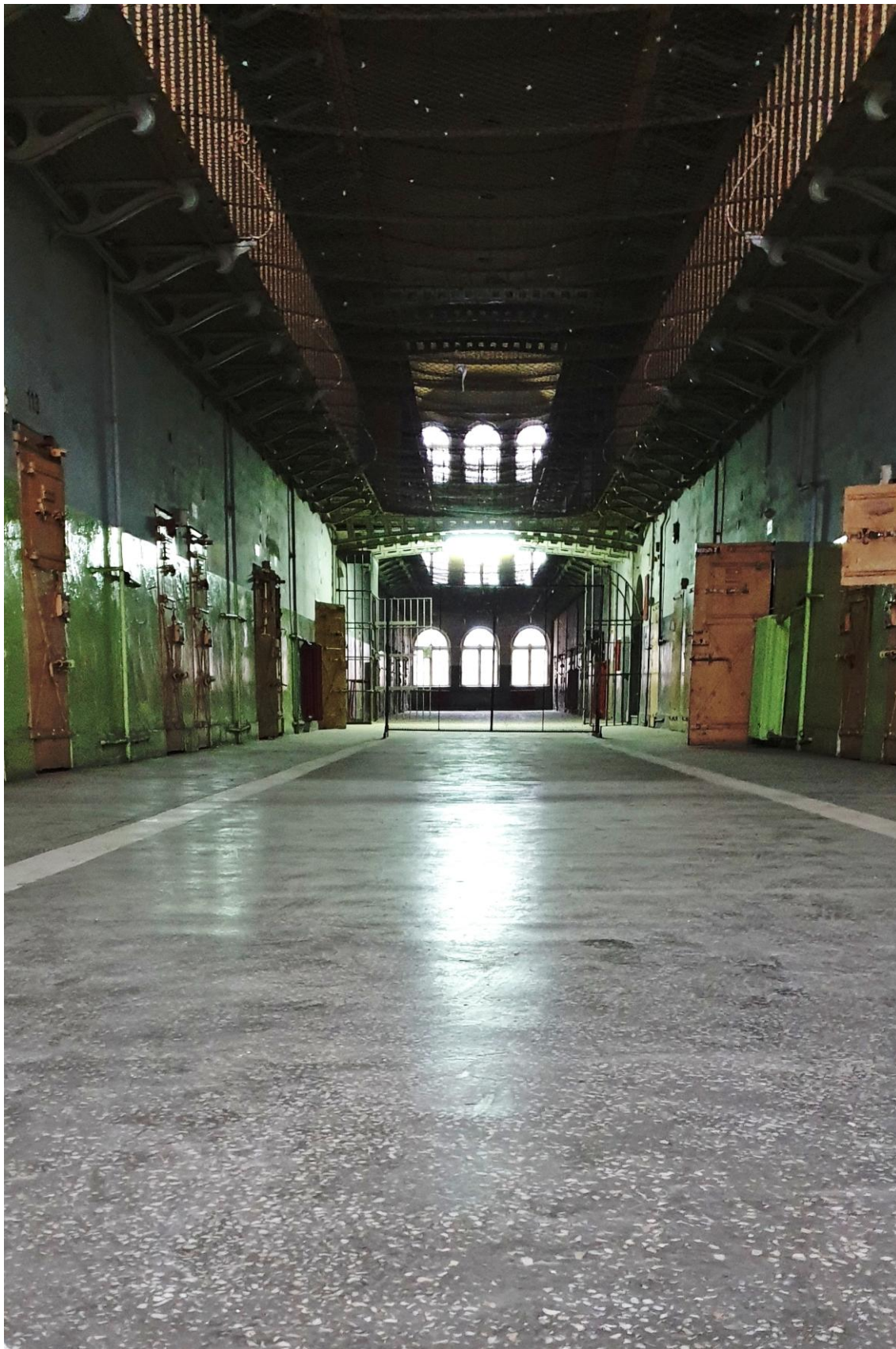
Podłogi wtórne pod względem konserwatorskim nie posiadają wartości historycznej dla zachowania zabytkowego charakteru wystroju wnętrza obiektu.

118. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie ob. budynek penitencjarny. Zachowane posadzki z blachy stalowej, w przejściach między kondygnacjami połączone z posadzkami lastrykowymi. Stan zachowania.

119. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie ob. budynek penitencjarny. Zachowane podłogi z blachy stalowej na pomostach i galeriach /antresolach/ w środkowej części budynku - fragment. Stan zachowania.

120. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Wnętrze pomieszczenia głównego traktu środkowego z zachowaną posadzką lastrykową malowaną w kształcie bordiury. Stan zachowania.

121. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. We wnętrzu pomieszczenia głównego traktu środkowego zachowana posadzka lastrykowa malowana w kształcie bordiury - fragment. Stan zachowania.

Otwory i stolarka okienna. Otwory okienne piwnic o wykroju zbliżonych do kwadratu lub stojących prostokątów, zamknięte od wewnątrz odcinkowo, zewnątrz płasko, pierwotnie wszystkie wypełnione oknami drewnianymi, pojedynczymi, dwuskrzydłowymi, z dekoracją w formie prostego żłobkowanego słupka. Każde ze skrzydeł dzielone dwoma prostymi szczelinami na równe pola. Obecnie część otworów zniekształcona /szczególnie od strony dziedzińca poprzez ich przemurowanie i zmianę proporcji/, wypełniona oknami wtórnymi drewnianymi lub z profili PCV, pojedynczymi, jednoskrzydłowymi z pojedynczą szczeliną pionową lub pozbawione szczelin.

Otwory parteru obiektu zróżnicowane: o wykroju niewielkich, leżących prostokątów /cele na poziomie przyziemia/, zamknięte wewnątrz i zewnątrz płasko. Część otworów przekształcona i wypełniona stolarką drewnianą, dwuskrzydłową, z dwoma szczelinami poziomymi w każdym ze skrzydeł. Otwory parteru ryzalitu w kształcie stojącego prostokąta, sklepione półkoliście, wypełnione oknami drewnianymi, dwuskrzydłowymi z częścią nadślepienną uchylną. Skrzydła dzielona dwoma szprosami na równe pola, słupek

profilowany. Ślemię bogato profilowane, półkoliste skrzydło nad ślemieniem dzielone szprosami promienistymi. Wszystkie otwory w dekoracyjnych, zachowanych, oprawach architektonicznych, w formie płaskiego boniowania powtarzającego kształt otworu /dotyczy otworów zamkniętych półkoliście/.

Otwory obecnie częściowo wypełnione oknami wtórnymi, z profili PCV, jednoramowymi, dwupoziomowymi, dwuskrzydłowymi, z prostym, profilowanym, wysuniętym ślemieniem poziomym. Otwory i okna elewacji od strony wewnętrznego podwórza pozbawione jakichkolwiek dekoracji, poza zachowanym pozornym podziałem. Otwory wyższych kondygnacji wypełnione analogicznie, z tym, że od strony północnej dodatkowo flankowane symetrycznie rozmieszczonymi powtarzającymi kształt otworów okiennych w basztach. Otwory okienne poddasza umieszczone między kroksztynami gzymsu w kształcie stojących prostokątów, sklepione półkoliście, wypełnione oknami drewnianymi, jednoskrzydłowymi, z dwiema szczelinami poziomymi. W celach, na wysokości pozostałych kondygnacji okna w kształcie leżących prostokątów, dzielone dwoma szczelinami pionowymi, z wyjątkiem okien przy zbiegu z łącznikiem w kształcie wydłużonych prostokątów, sklepionych półkoliście.

Historyczna stolarka okienna, wymieniona w etapach na stolarkę współczesną, od okresu międzywojennego w latach 20 – 30 – tych XX wieku, po lata 70 – te XX wieku i w latach ostatnich, stanowiła jeden z najważniejszych elementów współkształtujących zabytkowy charakter i wystrój elewacji.

Przed kilkoma i ostatnią wymianą zarejestrowano kilka typów okien, jednak pod względem formy historycznej stolarki i detalu snycerskiego wyróżnia się cztery formy, wszystkie zachowane jedynie w istniejących śladowo materiałach ikonograficznych. Kolorystyka stolarki okiennej w materiałach ikonograficznych z poł. XIX wieku i lat 20-30- tych XX wieku oraz z okresu przed ostatnim remontem była zróżnicowana. Skrzydła zewnętrzne okien skrzynkowych lub pojedynczych, miały ciemną lub białą kolorystykę /w zależności od zachowanego materiału ikonograficznego/, natomiast w basztach i w celach - ciemną.

Pierwszy typ i forma okien to stolarka pochodząca z poł. XIX wieku, z okresu budowy obiektu, ale jej wygląd znany jest z jednej zachowanej ikonografii. Mało czytelny widok północnej i zachodniej elewacji budynku penitencjarnego

wskazuje jednak na ogólny kształt, budowę i formę istniejącej wówczas stolarki, szczególnie w odniesieniu do elewacji północnej.

Była to stolarka zapewne drewniana, o drobno podziałowych skrzydłach dolnych wypełnionych szprosami pionowymi i poziomymi, z profilowanym ślemieniem, nad którym półkoliste skrzydło wypełnione giętą, snycerską dekoracją maswerkową w formie trójliscia. Stolarka ta zapewne była wymieniona przed 1900 rokiem, bowiem kolejna ikonografia już wymienionej stolarki pochodzi z lat ok. 1900 r. i lat 30 – tych XX w./na podstawie analizy ikonograficznej stolarka zarejestrowana w poziomie piętér elewacji frontowej budynku penitencjarnego od strony ul. Winiarskiej, Więziennej i Warszawskiej/.

W celach były to okna w kształcie prostokąta leżącego, zamknięte prosto, drewniane lub stalowe, jednodzielné, uchylne, zabezpieczone zewnątrz kratami. Istotne jest to, że otwory okienne cel posiadały wysokość jednego pasa boni. W poziomie poddasza okna powtarzały wykrój arkady gzymsu wieńczącego i umieszczone były w co czwartym jej polu. Zapewne posiadały podział na dwa lub cztery pola.

Najbardziej dekoracyjne były okna wysuniętego ryzalitu /trzeci typ/, czterodzielne, czteroskrzydłowe, z częścią nadślemienną dwuskrzydłową i dwoma skrzydłami dolnymi. Ślemię przechodzące, nie profilowane, słupek pozorny. Dekoracje snycerskie stolarki ograniczyły się do prostych form w słupkach dolnej i górnej części okien. Każde ze skrzydeł dzielone było pionowymi i poziomymi szczeblinami, dolne każde na osiem pól, górne na cztery.

Czwarty typ stolarki, wzorujący się na oknach trzeciego typu, zgodnie z zachowanymi materiałami ikonograficznymi, zastosowany został w basztach, na przedłużeniu budynku przy łączeniu z przejściem do budynku administracyjnego oraz jako skrajne otwory w elewacji północnej ryzalitu. Były to okna jednoskrzydłowe dzielone szprosami poziomymi i pionowymi na osiem pól. Nie ma wiedzy o typie okien piwnic ze względu na braki w materiałach ikonograficznych.

Podsumowując należy stwierdzić, że historyczna stolarka, pochodząca z czasu budowy obiektu penitencjarnego, poza pomieszczeniami cel, była właściwie tożsama ze stolarką obiektu administracyjnego, prezentowała formy dekoracyjne o wysokich walorach artystycznych. Jej wymiana po 1900 roku

zmieniła formę snycerską części nadślemiennej /gięte elementy trójliscia/, ale pozostawiła historyczne podziały dolnych skrzydeł i pozostałej stolarki obiektu.

Stan zachowania.

Stolarka okienna piwnic, parteru, pięter i użytkowego poddasza wymieniona, często w systemie doraźnym, zapewne w kilku etapach /w latach 30, 70 i 90 – tych XX wieku do pocz. XXI w./. Stolarka okienna wyższych kondygnacji w części wtórna, częściowo z profili PCV, co obniża wartość artystyczną architektury obiektu i kompozycję jego elewacji. Wymiana stolarki nastąpiła bez jej koniecznej rekonstrukcji pod względem kształtu, formy i zastosowanych podziałów. Stolarka pozostała po wymianach z lat 70 – tych XX wieku w złym stanie zachowania, z licznymi ubytkami ram skrzydeł i ościeży, nieszczelna, zaatakowana przez czynniki korozji biologicznej, z łuszczącymi się wieloma warstwami farby, wypaczona.

122. *Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka okienna głównego korpusu obiektu w poziomie cel odosobnienia oraz stolarki okiennej poddasza. Stan zachowania, z powiększeniem obiektów w części parapetowej stolarki cel.*

123. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka okienna wieży w przyziemiu – wtórna, pochodząca z okresy drugiej wymiany – lata 50 – 60 te XX wieku. W złym stanie zachowania.

124. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka okienna elewacji drewniana, pochodząca z okresu lat 50-60 tych XX w. w dekoracyjnym obramieniu architektonicznym. Stan zachowania niezadawalający.

125. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka okienna elewacji południowo – zachodniej wieży – wtórna z lat 50-60 tych XX w, w złym stanie zachowania.

126. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka okienna ryzalitu od strony północno – wschodniej – drewniana, wymieniona w latach 50-60 tych XX w, zdekompletowana, w złym stanie zachowania.

127. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka okienna elewacji szczytowej od strony północno – wschodniej – drewniana, wymieniona w latach 50-60 tych XX w, zdekompletowana /poziom drugiego podestu/.

Otwory i stolarka drzwiowa.

Wszystkie otwory drzwiowe w kształcie stojących prostokątów, sklepione odcinkowo, półkoliście lub prosto, oryginalne, pochodzące z czasu budowy obiektu sklepione łukiem pełnym, wewnętrzne odcinkowo lub półkoliście, wtórne wewnątrz i zewnątrz prosto.

Drzwi zewnętrzne główne wejściowe elewacji północno – wschodniej od strony ulicy Winiarskiej, poprzedzone tarasem w arkadowym podcieniu oryginalne z okresu budowy obiektu, wypełnione drzwiami drewnianymi, konstrukcji ramowo – płycinowej na zawiasach czopowych. Drzwi dwuskrzydłowe, ościeżnica drewniana, pełna, prosta od zewnątrz z prostą listwą kryjącą. Każde ze skrzydeł drzwi wypełnione trzema pionowymi, profilowanymi płycinami w kształcie wydłużonych prostokątów, z wewnętrzną płyciną wypukłą i z ćwiekami w narożach. Ramiaki płycin ujęte listwami o prostym, wgłębnym wykroju. Ramiaki między płycinami zdobione dużymi ćwiekami umieszczonymi poziomo. Nadświetle przeszklone z giętą formą trójliscia. Częściowo zachowane okucia.

Otwór drzwiowy zewnętrzny boczny w podcieniach wypełniony drzwiami drewnianymi, konstrukcji ramowo – płycinowej na zawiasach czopowych. Drzwi dwuskrzydłowe, ościeżnica drewniana, pełna, prosta od zewnątrz z prostą listwą kryjącą. Każde ze skrzydeł drzwi wypełnione trzema fazowanymi płycinami. Ramiaki płycin ujęte listwami o prostym wykroju. Drzwi z zachowanymi oryginalnymi okuciami, zapewne przeniesione z innych elementów. Drzwi zewnętrzne boczne konstrukcji ramowo – płycinowej, dwuskrzydłowe z płycinami wypełnionymi listwami poziomymi w ułożeniu żaluzjowym, po bokach zdobione metalowymi ćwiekami.

Drzwi do wieży drewniane, jednoskrzydłowe, konstrukcji ramowo – płycinowej, z wypełnieniem poziomymi deskami w ułożeniu żaluzjowym nabijanymi ćwiekami, z zachowanymi oryginalnymi okuciami kowalskimi oraz drzwi wtórne stalowe, jednoskrzydłowe lub drewniane deskowe, jednoskrzydłowe.

Drzwi wewnętrzne między korytarzem, a sienią wejściową konstrukcji ramowo – płycinowej, dwuskrzydłowe, każde ze skrzydeł o trzech sfazowanych płycinach pionowych i środkowej w kształcie kwadratu, od strony wewnętrznej zabezpieczone poziomymi metalowymi sztabami i dodatkowo krzyżowymi na każdym skrzydle.

Stolarka wewnętrzna - zachowane pierwotne drzwi do cel deskowe, jednoskrzydłowe, zbrojone sztabami stalowymi, w części dolnej krzyżowymi, w części górnej z zasuwą i wziernikiem w metalowej ramie, zawieszone na zawiasach stalowych, pasowych.

Pozostałe drzwi wewnętrzne kondygnacji piwnic, przyziemia, pięter i poddasza drewniane ramowo – płycinowe, deskowe z okuciami stalowymi lub wtórne, płytowe, jednoskrzydłowe.

Historyczna stolarka drzwiowa w części zachowana , zachowane drzwi wejściowe główne, drzwi do baszt, stolarka wewnętrzna ze szczególnym uwzględnieniem drzwi do cel.

Stolarka zewnętrzna i wewnętrzna stanowi podstawę do docelowej rekonstrukcji wymienionej na wtórną stolarkę nie dostosowaną do zabytkowego charakteru oraz funkcji jaką obiekt pełnił.

Podstawową formą historycznej stolarki była forma ramowo – płycinowa, z zewnątrz wewnątrz z częścią nad profilowanym ślemieniem z kształtem trójliscia w nadświetlu /wejście główne w przedsionku arkadowym/, stolarka otworów w wieżach z wypełnieniem żaluzjowym i dekoracyjnymi, kowalskimi okuciami /baszty/ lub deskowe, jednoskrzydłowe, zbrojone sztabami stalowymi, w części dolnej krzyżowymi, w części górnej z zasuwą i wziernikiem w metalowej ramie, zawieszone na zawiasach stalowych, pasowych jako wejścia do cel odosobnienia.

Stan zachowania.

Stolarka oryginalna zewnętrzna i wewnętrzna, pochodząca z poł. XIX wieku oraz z lat 20 – tych XX wieku częściowo zachowana. Stolarka zewnętrzna w części wtórna, oraz wewnętrzna piwnic, parteru i poddasza w części wtórna. Drzwi wtórne kwalifikują się docelowo do wymiany na rekonstruowane według zachowanych, historycznych przekazów i wzorów.

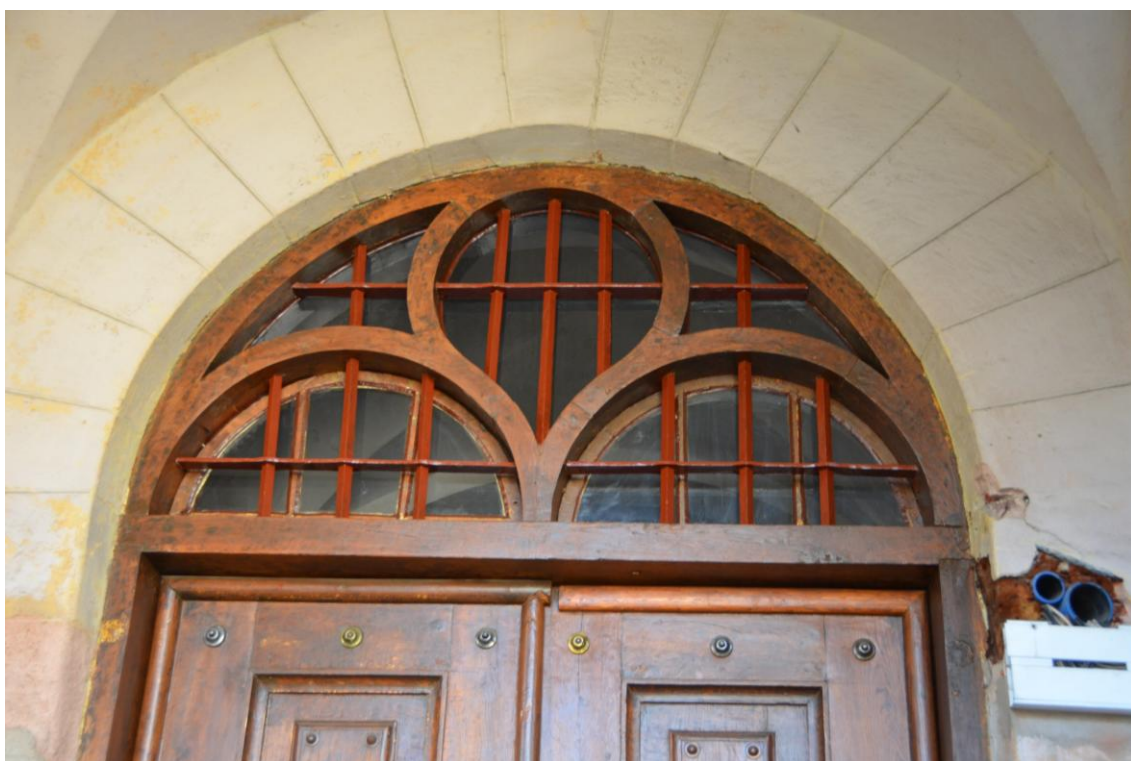
Zakładając, że w części stolarka posiadała dekoracje snycerskie w formie trójliscia, a także profilowane ramiaki i listwy przymykowe, należy przypuszczać, że pozostała stolarka, szczególnie w pomieszczeniach ogólnodostępnych również nie była pozbawiona elementów dekoracyjnych i przede wszystkim zabezpieczających jak metalowe sztaby.

128. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa główna ryzalitu od strony północno – wschodniej – drewniana, pochodząca z poł. XIX w, w stanie zachowania dobrym.

129. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa główna ryzalitu od strony północno – wschodniej – drewniana, pochodząca z poł. XIX w. Zachowane oryginalne okucia i zamek.

130. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa główna ryzalitu od strony północno – wschodniej – drewniana, pochodząca z poł. XIX w. – nadświetle opracowane snycersko.

131. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa ryzalitu od strony północno – wschodniej – drewniana, od wewnątrz stalowa, nabijana ćwiekami, z zachowanymi oryginalnymi okuciami.

132. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa – drewniana, z zachowanymi oryginalnymi okuciami.

133. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa boczna ryzalitu od strony północno – wschodniej – drewniana, pochodząca z 2 poł. XIX w. Stan zachowania dostateczny, zachowane oryginalne okucia.

134. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa wieży w zniekształconym obramieniu architektonicznym – drewniana, listwowo – deskowa, wtórna, pierwotna płycinowa - deskowa, z okuciami.

135. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa wieży od strony północno – wschodniej – drewniana, deskowo – listwowa z ozdobnymi okuciami, nabijana ćwiekami.

136. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Stolarka drzwiowa do wszystkich cel odosobnienia – drewniana, z okuciami, wzmacniana stalowymi sztabami, stolarka poza metalowymi elementami wtórnymi pochodzi z poł. XIX w.

b.2. Rzut.

Cały zespół założony został na planie zbliżonym do kwadratu, ograniczony murem, z zaokrąglonym narożem od strony południowo – zachodniej. Pierwotnie /materiał kartograficzny/ zespół posiadał mur zaokrąglony również od strony północno – zachodniej i dodatkowo nieznacznie wyoblone naroża od południowego i północnego – wschodu, na których osadzone były wieże – strażnice. Dodatkowe wieże – baszty flankowały główną bramę wjazdową od strony wschodniej. Tożsame wieże znajdowały się w wyoblonych narożach od strony zachodniej zespołu. Zasadniczy człon zespołu tworzy usytuowany w jego centrum: budynek penitencjarny i połączony z nim łącznikiem budynek administracyjny stanowiący jednocześnie jedyny obiekt nieznacznie wysunięty elewacją przed lico muru. Pozostałe obiekty pomocnicze i gospodarcze zlokalizowane zostały od strony wewnętrznej muru od strony północno – wschodniej i bezpośrednio z nim powiązane.

Budynek penitencjarny założony na rzucie jednorodnym, główna część obiektu w kształcie prostokąta wydłużonego na osi południowy – wschód i północny – zachód, z wyjściami głównym od strony południowo – wschodniej od ulicy Winiarskiej – wejścia do części wież, natomiast do schowków w ganku wejściowym. Zwrócony elewacją frontową w kierunku wschodnim, z wysuniętym od strony północno – wschodniej ryzalitem flankowanym w narożach basztami – wieżami. Budynek główny wraz z ryzalitem ma formę litery T. Tak jak w narożach ryzalitu tak i w narożach budynku głównego wieże założone na planie koła.

Wnętrze korpusu głównego w układzie trzytraktowym

Piwnice – zasadniczy człon w układzie trzytraktowym wzdłużnym, trakty od strony wschodniej i zachodniej podzielone na niewielkie pomieszczenia kryte sklepieniami kolebkowymi opartymi na ścianach wzdłużnych pomieszczeń. W części pomieszczenia skomunikowane z traktem środkowym, w części wewnętrznie między pomieszczeniami, też w amfiladzie. Część pomieszczeń w trakcie wschodnim połączona. W trakcie zachodnim główna klatka schodowa łącząca wszystkie kondygnacje, w trakcie wschodnim symetrycznie rozmieszczone po obu stronach ryzalitu zejścia do piwnic oraz dwa wtórne wejścia zewnętrzne na poziom piwnic. Trakt środkowy o zróżnicowanej formie sklepień wspartych na ścianach wzdłużnych wydzielających trakty oraz na

dwóch rzędach filarów /krzyżowe, odcinkowe, odcinkowe poprzeczne/. Trakt środkowy wtórnie podzielony ścianami działowymi wydzielającymi poszczególne funkcje pomieszczeń. W piwnicach znajdowały się warsztaty i magazyny, kuchnie, zaplecze kuchenne i sanitarne. Ryzalit od strony wschodniej wcięty w szerokość traktu wschodniego budynku głównego trzytraktowy, w układzie poprzecznym, poprzedzony wgłębnym przedsionkiem wspartym na filarach i flankowanym dwoma basztami na planie koła. Pomieszczenia poza starą kotłownią i magazynkiem niedostępne, skomunikowane z zewnątrz.

Parter – zasadniczy człon w układzie trzytraktowym wzdłużnym, trakty od strony wschodniej i zachodniej podzielone na niewielkie cele kryte sklepieniami kolebkowymi opartymi na ścianach wzdłużnych pomieszczeń. Wszystkie cele skomunikowane z traktem środkowym wzdłuż którego przeprowadzone podesty, w części wewnętrznie między pomieszczeniami /cztery cele w trakcie zachodnim/. W trakcie zachodnim główna klatka schodowa łącząca wszystkie kondygnacje, w trakcie wschodnim główne schody reprezentacyjne prowadzące od wejścia głównego na poziom parteru. Trakt środkowy trzykondygnacyjny z podestami komunikacyjnymi. Ryzalit od strony wschodniej wcięty w szerokość traktu wschodniego budynku głównego trzytraktowy, w układzie poprzecznym, poprzedzony wgłębnym przedsionkiem nakryty sklepieniami krzyżowymi na gurtach, wspartym na filarach i flankowanym dwoma basztami na planie koła. Po obu stronach klatki schodowej głównego wejścia wydłużone pomieszczenia mieszczące od północy świetlicę, od południa łaźnie z zapleczem.

Pozostałe piętra z celami – zasadniczy człon w układzie trzytraktowym wzdłużnym, trakty od strony wschodniej i zachodniej podzielone na niewielkie cele kryte sklepieniami kolebkowymi opartymi na ścianach wzdłużnych pomieszczeń. Wszystkie cele skomunikowane z traktem środkowym wzdłuż którego przeprowadzone podesty, w części wewnętrznie między pomieszczeniami /na pierwszym i drugim piętrze dwie cele w trakcie zachodnim/. W trakcie zachodnim główna klatka schodowa łącząca wszystkie kondygnacje, na poziomie drugiego piętra powyżej podestu w konstrukcji zabiegowej /prowadząca na poddasze/. Trakt środkowy trzykondygnacyjny z podestami komunikacyjnymi.

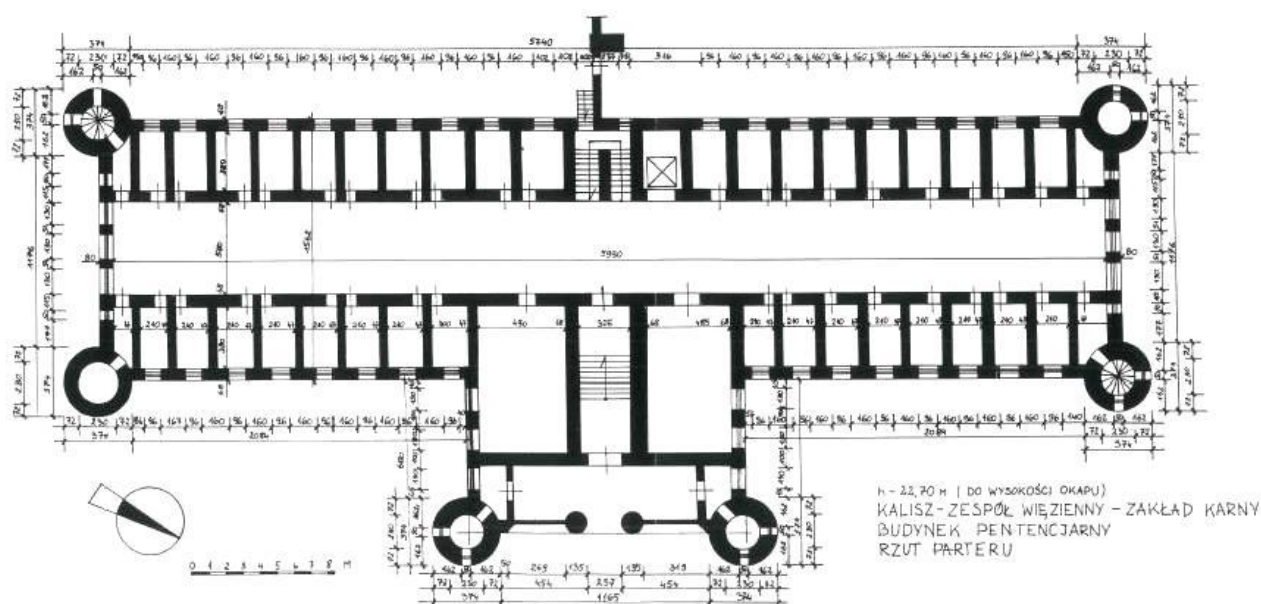
Ryzalit od strony wschodniej wcięty w szerokość traktu wschodniego budynku głównego trzytraktowy, w układzie poprzecznym, flankowany dwoma basztami

na planie koła. Po obu stronach traktu środkowego /biblioteka/ - wydłużone pomieszczenia mieszczące od północy świetlicę, na drugim piętrze d. kaplica i pomieszczenia cel zbiorowych. Na wysokości wszystkich pięter w trakcie środkowym, krytym sklepieniem kolebkowym pomosty – galerie komunikacyjne oraz dodatkowo łączące trakty wschodni i zachodni – pomosty nad korytarzem parteru na wysokości każdej kondygnacji cel.

Poddasze – jednoprzestrzenne, w części zabudowane, nieużytkowane.

Stan zachowania.

Zarówno na poziomie piwnic, parteru, pięter oraz użytkowego poddasza budynku historyczny układ wewnątrz jest zachowany i czytelny /pierwotny układ i wewnętrzny podział funkcjonalny pomieszczeń/. Wprowadzane w kolejnych latach liczne przekształcenia /szczególnie w poziomie piwnic/, związane z funkcjonowaniem czy zmianami sposobu użytkowania poszczególnych, pojedynczych pomieszczeń obiektu, nie mają znaczącego wpływu na czytelność kompozycji pierwotnego układu przestrzennego. Pierwotny układ pomieszczeń zachowano nawet w piwnicach poprzez pozostawienie w miejscach zamurowań lub wyburzeń ścian słupów i podciągów o wykroju łuku odcinkowego.

137. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Rzut parteru. Karta ewidencyjna zabytku architektury i budownictwa. NID. D. Stoces. 2000 r.

b.3. Bryła

Bryła budynku penitencjarnego rozczłonkowana, składająca się z kilku gabarytowo odmiennych brył, osadzona na wysokim, znacznie wysuniętym, wyodrębnionym cokole.

Budynek czterokondygnacyjny, z nieużytkowym poddaszem, podpiwniczony, nakryty dachem czterospadowym o małym kącie nachyleniu połaci i wysuniętym okapie, z czterokondygnacyjnym ryzalitem od strony północno – wschodniej nakrytym dachem trójspadowym wciętym w połać dachu korpusu głównego. Okap dachu wszystkich elementów obiektu wsparty na wysuniętym, szerokim i masywnym gzymsie krokwistynowym.

We wszystkich narożach czworobocznego, masywnego korpusu oraz w wysuniętych narożach ryzalitu – owalne, założone na planie koła, cylindryczne wieże /baszty/ nakryte spłaszczonymi daszkami namiotowymi. Baszty koronami górują nad bryłą budynku.

Bryła od strony północno – wschodniej z wgłębionym portykiem arkadowym, wspartym na dwóch filarach osadzonych w przyziemiu ryzalitu. Portyk kryty trzema przęsłami sklepień krzyżowych wspartych na gurtach. Od strony południowo – zachodniej do obiektu przylega nadwieszony na filarach jednokondygnacyjny łącznik między budynkiem penitencjarnym i administracyjnym. Łącznik osadzony na poziomie piętra na masywnych filarach, między którymi nadwieszono, półkoliście sklepione arkady.

Stan zachowania.

Bryła obiektu zasadniczo zachowana w niezmienionym kształcie poza rozbudową obiektu od strony południowo i północno – wschodniej i zachodniej o lekkie zadaszenia wejść do piwnic, dobudową i przebudową kominów oraz zmianą ich lokalizacji. Wejścia do piwnic ze schodami od strony południowo – wschodniej oraz od strony dziedzińca.

Zgodnie z zachowanym materiałem ikonograficznym /poł. XIX w. do lat 60 – tych XX wieku/ wszystkie wieże /baszty/, zarówno flankujące naroża budynku głównego jak i ryzalit oraz naroża dachu posiadały wysokie iglice w zwieńczeniach /obecnie nie zachowane/.

138. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła obiektu od strony południowo – wschodniej /elewacja szczytowa z basztami/, z fragmentem murów od ul. Więziennej.

139. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła obiektu od strony południowo – zachodniej z basztą narożną oraz fragmentem łącznika.

140. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła budynku od strony północno – zachodniej, od zabudowań gospodarczych przy murze.

141. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła budynku od strony południowo – zachodniej.

142. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła budynku od strony południowej z widokiem na południowo – wschodni ryzalit z głównym wejściem do obiektu w portyku wglębnym wspartym na filarach.

143. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła obiektu od strony północno – zachodniej.

144. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Bryła od strony wysuniętego ryzalitu południowo – wschodniego ujętego w dwie cylindryczne, wysokie i symetryczne baszty.